

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: 2016-11-07--08

Länssjukhuset Ryhov
Sjukhus

Jönköping
Ort

Ögonkliniken
Klinik

Kerstin Hallnäs och Kerstin Edlund
Inspektörer

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Ögonkliniken Länssjukhuset Ryhov och Ögonmottagningen Vårdval Länssjukhuset Ryhov, Region Jönköping utgör tillsammans ett eget verksamhetsområde.

2014-04-01 infördes vårdval inom ögonsjukvården i Region Jönköping där allmän oftalmologi, kataraktoperationer och diabetesscreening omfattas av vårdvalet. Ögonmottagningen Vårdval Länssjukhuset Ryhov är en av åtta vårdvalsenheter med remisstvång. Övrig ögonsjukvård utgör så kallad kvalificerad ögonsjukvård och bedrivs inom de offentligt drivna ögonmottagningarna i regionen. Ögonklinikens uppdrag är att bedriva kvalificerad ögonsjukvård för det direkta upptagningsområdet (tidigare Jönköpings sjukvårdsområde) om 137 000 invånare samt att bedriva länssjukvård för invånarna i hela regionen som omfattar 348 000 invånare.

På kliniken bedrivs en bred öppenvårdsverksamhet, mottagning och kirurgi. Ögonmottagningen har tidigare haft brist på specialister i verksamheten. De delar av den specialiserade ögonsjukvården som inte bedrivs på kliniken, främst bakre segment kirurgi remitteras till universitetssjukhus. Vid behov av slutenvård finns tillgång till en vårdplats på kirurgisk vårdavdelning.

Sammanfattningsvis är verksamheten tillräckligt stor och allsidig för att tillsammans med väl planerad sidoutbildning erbjuda adekvat bredd inom ögonspecialiteten. Verksamheten har jouransvar för akuta ögonpatienter fram till klockan 20:00 vardagar, samt dagtid på helger 09:00 – 20:00, utanför dessa tider hänvisas jourpatienter till ögonkliniken i Linköping. Det

Jönköping 2017

finns skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialitetsutbildningen ska genomföras och utvärderas. En jämställdhetsplan finns på övergripande nivå.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Samtliga handledare är specialister i oftalmologi. Alla handledare har genomgått handledarutbildning. Studierektor, specialistkompetent i oftalmologi, finns som har genomgått handledarutbildning. Hon har en skriftlig uppdragsbeskrivning och har arbetstid avsatt för sitt uppdrag. Möjlighet finns att ge ST-läkarna adekvat handledning och instruktion i det kliniska arbetet. Vetenskaplig handledare med forskningserfarenhet finns ej på enheten och ett samarbete avseende projektarbeten finns med andra enheter, främst Futurum, inom Region Jönköping och med universitetskliniker inom ögon.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

Mycket god teknisk utrustning finns och de väl tilltagna lokalerna är ändamålsenliga för dagens ögonsjukvård. ST-läkarna har gemensam expedition med egen arbetsplats och dator. God tillgång till bibliotekstjänst.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Enheten har ett introduktionsprogram. ST-läkarna har ST-kontrakt samt individuella utbildningsprogram som överensstämmer med målbeskrivningen, men följsamheten till utbildningsprogrammen bör förbättras. Samtliga erbjuds randutbildning inom de områden som saknas på kliniken samt kortare auskultationsperioder i för ST-läkarens utbildning relevanta områden. Det individuella utbildningsprogrammet revideras minst årligen. Den sammanlagda jourtjänstgöringen med jourfall utgör 30 – 40 % av den aktiva tjänstgöringstiden på kliniken.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

E Handledning och uppföljning

En personlig handledare är utsedd för varje ST-läkare. Handledarsamtal ska vara schemalagda till två tillfällen per månad med en timme per gång men dessa blir ofta inte av. Handledarsamtal, uppnådd kompetens, förvärvade kunskaper och färdigheter i enlighet med målbeskrivningen dokumenteras bristfälligt av ST-läkarna. Specialistkollegium genomförs regelbundet två gånger per år. Återkoppling från detta ska ske via handledaren till ST-läkaren. Den nya verksamhetschefen planerar att hålla medarbetarsamtal en gång per år med samtliga ST-läkare, men under föregående chef har inga medarbetarsamtal genomförts. Dagbakjour finns för att ge instruktioner i det dagliga patientarbetet.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

F Teoretisk utbildning

Teoretiska kurser och utbildningar planeras in i ST-tjänstgöringen och ST-läkaren får gå alla förekommande ST-kurser inom specialiteten. ST-läkarna erbjuds även andra externa utbildningar till exempel regionala och nationella ST-dagar inom specialiteten samt landstingsgemensamma kurser inom bland annat ledarskap, forskningsmetodik och kommunikation. Internutbildning har de senaste åren varit bristfällig inom verksamhetsområdet. Schemalagd tid för självstudier eller liknande erbjuds enligt ST-kontrakt med fyra timmar per vecka, men har bortfallit från schemat, viss administrationstid per vecka finns men inte med regelbundenhet i schemat.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Utbildning erbjuds för att erhålla ett medicinskt och vetenskapligt förhållningssätt genom landstingsgemensam kurs. ST-läkare genomför ett skriftligt individuellt forskningsarbete enligt målbeskrivningen. För detta har avsatts upp till tio veckors arbetstid. Kvalitetsarbete genomförs enligt målbeskrivning. Möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur finns inte. Inga självständiga forskningsprojekt har avrapporterats från enheten de senaste två åren. Inom Region Jönköping finns kompetens för evidensbaserat kvalitetsförbättringsarbete och planeras ingå i landstingsgemensam kurs.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

En kurs inom bland annat ledarskap och kompetensutveckling, finns inom Region Jönköping

som alla ST-läkare ska genomgå. Med-sittning har använts i mindre utsträckning och gett möjlighet till återkoppling av kommunikativ kompetens. Brister finns inom uppföljning av utveckling inom ledarskap, kommunikation och pedagogik samt återkoppling inom dessa områden. ST-läkare har auskultande läkarstuderande, AT-läkare och ST-läkare inom allmän medicin med under sina mottagningspass, och får återkoppling på detta.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

Styrkor

- Dagbakjour finns på alla arbetspass.
- Det föreligger nu en god ambitionsnivå rörande ST-utbildningen och en engagerad studierektor.
- Specialistkollegium har genomförts och planeras regelbundet.
- ST-läkaren erbjuds göra specialistexamen. Tid för instudering på arbetstid ges.
- Det finns goda möjligheter till randutbildning.
- Kliniken har mycket god teknisk utrustning.
- Generösa villkor i ST-kontrakten.
- ST-utbildningspass en timme per vecka.
- Introduktionsprogram finns.

Svagheter

- Schemalagd handledartid försvinner ur planeringen.
- Utlovad ST-tid för studier och frivilligt deltagande i olika klinik aktiviteter exempelvis operationsverksamhet bortfaller ur schemat.
- Medarbetarsamtal har inte genomförts.
- Läkarmöte med tid för genomgång och frågor angående patientfall och internutbildning saknas.
- Struktur på mottagningsbesök för ST-läkarna är ej optimal, speciellt inte avseende patienturval på jourmottagningen.
- Uppnådd kompetens och handledarsamtal dokumenteras delvis bristfälligt av ST-läkare.

Förbättringspotential

- Den planerade schemalagda handledningstiden och ST-tiden måste prioriteras schemamässigt.
- Administrativ tid bör finnas regelbundet i tillräcklig utsträckning.
- Strukturera upp hur jourmottagningen bör genomföras.
- Vidareutveckla möjlighet till kontinuitet i patient – läkarrelationen.
- Ge möjlighet för ST-läkare att följa vårdförlopp hos ineliggande patienter.
- Informera samtliga anställda som bokar patienter om hur genomförandet av ST-läkarutbildningen är tänkt, och vikten av att mottagningsstrukturer efterlevs.
- Strukturera uppföljning av ST-läkarnas sidoutbildning.
- Använda checklistan som ett levande dokument under hela ST tiden.
- Strukturera läkarmöten som möjliggör internutbildning.
- Utnyttja möjligheten till lärande genom med-sittning ytterligare.
- Uppföljningen och återkopplingen av ST-läkarnas utveckling inom ledarskap och kommunikativ kompetens kan förbättras.
- Krav på redovisning av det vetenskapliga arbetet på anvisat sätt bör efterföljas.
- Handledarkontrakt som tydliggör uppdraget.
- Införande av handledarträffar kan övervägas.

Ett förbättringsarbete har inletts på kliniken i omedelbar anslutning till inspektionen och vi planerar en uppföljande kontakt för att följa upp resultatet av förbättringsarbetet efter sex till åtta månader.